

РЕЦЕНЗИЯ

**от професор д-р Негрин Несторов Негрев, д.м.н., професор по физиология,
Директор на Медицински колеж, Медицински университет - Варна**

Относно: Обявен конкурс в ДВ бр.52/10.07.2012 г. за присъждане на академична длъжност “доцент” към Катедрата по физиология и патофизиология, Сектор физиология, Медицински университет – Плевен.

Със заповед на Ректора на Медицински университет – Плевен №1641/27.09.2012 г. съм определен за член на Научно жури, чиято задача е да представи рецензия относно конкурс за академична длъжност “доцент” по “Физиология на животните и човека” (01.06.17) към Катедрата по физиология и патофизиология, Медицински университет – Плевен, област на висшето образование “7. Здравеопазване и спорт” и професионално направление “7.1 Медицина”.

Единствен кандидат подал документи за конкурса за “доцент” е д-р **Боряна Крумова Русева-Кънчева, д.м., глав. асистент в същата катедра на Университета**, със стаж по специалността 27 г. 05 м. и 15 дни към датата на издаване на документа.

За конкурса д-р Боряна Русева, д.м. е представила всички необходими документи съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника на Медицински университет – Плевен за неговото прилагане. Всички представени материали са прецизно описани и прегледно подредени.

Декларирам, че нямам конфликт на интереси, включително съавторство в публикациите на кандидата.

Биографични данни и професионална квалификация

Д-р Боряна Крумова Русева е родена на 23.08.1957 г. в с. Муселиево, Плевенска област. През 1975 г. завършва Гимназия с преподаване на руски език в гр. Плевен. През 1981 г. се дипломира във ВМИ – Плевен като магистър по медицина. От м. декември 1981 г. до 31.01.1985 г. работи като педиатър в Център за спешна медицинска помощ, гр. Плевен. От 1.02.1985 г. е назначена за асистент по физиология към Катедра физиология на ВМИ – Плевен. Придобива специалност по “Физиология”, считано от 1.01.1989 г. От 1990 г. до 1999 г. е старши асистент в същата катедра, а през 1999 г. е избрана за главен асистент. През м. април 2012 г. защитава дисертация на тема “Селен и функционално състояние на съдовата стена при нормо- и хипертензия – експериментални проучвания” в МУ – Варна и получава диплома за ОНС “Доктор” по научната специалност “Физиология на животните и човека” (01.06.17).

Д-р Русева владее писмено и говоримо английски и руски език. Преминала е множество курсове за повишаване на квалификацията по специалността, по-важни от които са: Индивидуален курс за усвояване на авангардни методики по физиология, МА, София, 1990; 2-год. курс “Английски език с медицинска насоченост”, МУ – Плевен, 1990-1992; Компютърни методи за изследване на сърдечно-съдовата система, МУ – София, 1997; Работни срещи за Проблемно-базирано обучение по медицина, МУ – Плевен, съвместно с Университета на Ню Мексико, САЩ, 2000 и 2001 г.; Есенциалните микроелементи в човешкото здраве и болест, МУ – Плевен, 2006 г.; Антиоксиданти – превенция и здравословно стареене, ФОЗ, МУ – София, 2009; Хранене и хронични заболявания, БДХД, София, 2010.

Научно-изследователска дейност

За настоящия конкурс д-р Боряна Русева е представила списък на 43 заглавия, който включва: публикации в пълен обем, публикации на резюмета на доклади от участия в национални и международни конгреси и симпозиуми, участие в монографичен труд и учебно помагало. Пряко свързани с конкурса са 31 публикации (труд № 1 е автореферат на дисертационен труд за образователна

и научна степен „доктор“), като 2 от тях са публикувани в чужбина, а в 23 д-р Русева е първи автор. Статия № 13 е под печат, а за статия № 14 до момента на рецензиране не е представена служебна бележка, че е приета за публикуване.

Д-р Русева е участвала в 35 научни форуми, от които 6 са в международни конгреси и конференции. Десет от статиите са публикувани на английски език. Общият импакт фактор на списанията, в които са публикувани трудовете е 3,015 и се формира от статии № 12 и 21. Официалната справка показва, че статии на д-р Русева са цитирани 11 пъти в българска научна литература. Преки автоцитирания няма, но са налице цитирания от съавтори на някои статии.

Доктор Русева участва като съавтор на монографичен труд издаден в чужбина (№ 36) и учебно ръководство (№37).

Приемам без съществено възражение справката на д-р Русева за научните приноси. Тя се основава на убедителни собствени резултати. Представени в обобщен вид, особено ярко се открояват приносите в следните направления:

- Приноси свързани с проучване на ефектите на микроелемента селен върху сърдечно-съдовата система, оксидативния стрес, липидния профил и имунния отговор. Към тази група следва да се отнесат 12 от научните публикации на д-р Русева, които по своята същност са експериментални и осъществени с високоинформативни методи: електронна микроскопия, хистохимични, имунологични, спектрофотометрични и др. Установено е, че недостатъчното съдържание на селен в храната предизвиква у плъхове (нормотензивни и хипертензивни) тежки дегенеративни промени в аортната стена, а неговият допълнителен прием забавя силно както тяхното развитие, така и разпространение (статии № 12, 13 и 22). Диетата с ниско и средно съдържание на селен, приложена на спонтанно-хипертензивни плъхове, води до по-високи стойности на артериалното налягане (№ 19).

Статии № 15 и 23 показват връзката между селена и реактивността на сърдечно-съдовата система у плъхове с променен ендокринен профил. Доказано е, че при плъхове с дефицит в секрецията на вазопресин, ренин-ангиотензиновата система има по-голямо значение за поддържане на

артериалното налягане в сравнение със симпатико-адреналната система. Налице е също и по-голяма чувствителност към екзогенно въведен ангиотензин II и вазопресин. При плъхове с хипотироиден статус пресорните ефекти на норадреналина и адреналина, въведени венозно, са много по-слабо изразени.

В три от статиите (№ 28, 29 и 33) се проучват ефектите на диети с различно съдържание на селен върху липидния профил и антиоксидантната активност на различни породи плъхове. При плъхове Wistar ниското съдържание на селен предизвиква значимо по-високи стойности на LDL-холестерола, а суплементацията със селен повишава HDL-холестерола. Нивото на HDL-холестерола нараства значимо и при спонтанно-хипертензивни плъхове след селенова суплементация. При тези условия на експеримента се наблюдава и повишена глутатион пероксидазна активност.

С резултатите, посочени в статии № 21, 34 и 35 д-р Русева привежда нови данни, които обогатяват представата за зависимостта на имунния отговор от наличието на селен в храната. В спонтанно-хипертензивни плъхове е установено, че суплементацията на селен в тяхната диета намалява серумните нива на антителата срещу късните продукти на гликиране (№ 21 и 34). С напредване на възрастта суплементация на селен подобрява имунният отговор на тези плъхове, като се повишава нивото на антителата (№ 35).

- Приноси с непосредствено практическо значение. Тези приноси са свързани със статии № 16, 17, 18, 24, 25, 26 и 27 и имат следната насоченост:

- приемане на норми за артериално кръвно налягане за деца от 7 до 15 годишна възраст, които са съобразени не само с възрастта, но и с техни основни антропометрични показатели; изчислени са абсолютният и относителен риск за сърдечно-съдови заболявания, както при здрави фамилно обременени деца, така и при деца с развита артериална хипертония (Статии № 16 и 17);

- актуализиране на данните за съдържание на манган в 24 растителни храни, отглеждани в България и често консумирани от българското население (Статии № 24, 26 и 27);

- участие в разработване и внедряване на програми за интегрирано проблемно-базирано обучение на студенти по физиология, анатомия и биохимия

на Факултета по медицина към Медицински университет – Плевен (Статии № 18 и 25).

Особено място заемат трудове № 30 и 32, които по своята същност са литературни обзори и труд № 36, глава от монография издадена в чужбина. Особеното е това, че те не представляват хронологично изброени факти от литературата и собствени резултати, а коректно и професионално показват мястото и ролята на селена за човешкия организъм в здраве и болест.

Много добър показател за изследователската дейност на д-р Русева е също така и нейното участие в 5 научни проекта, финансирани от Медицински университет – Плевен, като в три от тях тя е водещ изследовател. Тя членува в следните научни организации: L'union Medicale Balkanique, Съюз на учените в България, Българско дружество по физиологични науки, Българско дружество по хранене и диететика.

Учебно-преподавателска дейност

От представеното удостоверение от МУ – Плевен е видно, че за последните 3 учебни години (от 2009/10 до 2011/12 г.) д-р Боряна Русева е реализирала общо 1590,2 екв. ч. учебна натовареност при норматив 380 уч. ч. годишно, като 1064,9 от тях са в англоезичното обучение на студенти по медицина. Д-р Русева участва в провеждането на лекции, практически упражнения и семестриални изпити по физиология на студенти по медицина, а също така във Факултета по обществено здраве и Медицински колеж.

Като гл. асистент по учебната работа в Сектор физиология до м. февруари 2011 г. активно участва в разработването и актуализирането на учебните програми по физиология на всички медицински специалности в МУ – Плевен. Участва също така и в: изработване на тестове по физиология и конспекти за колоквиуми за текуща оценка на студенти по медицина; разработване на клинични случаи за нуждите на ПБО по медицина. Тя е отговорник по акредитацията в Сектор физиология. Участва като съавтор на 3 глави в учебно

помагало “Тестове по физиология за студенти по медицина”, В. Николов (ред), Издателски център на МУ – Плевен, 2010.

Заклучение

Доктор Боряна Русева е ерудиран университетски преподавател, с богат професионален, теоретичен и практически опит. Тя умело съчетава преподавателската и научна дейност, която се характеризира със системност, последователност и оригинални резултати, на фона на прогресивно повишаваща се активност. Доктор Русева е изградила и утвърдила собствена изследователска тематика, която е получила признание от научната академична общност в България. Проявява стремеж към непрекъснато усъвършенстване, което и позволява бързо и успешно да преодолява трудностите свързани с внедряване на иновации в цялостната си учебна и научно-изследователска дейност. С изключение на импакт фактора, който не е достигнат, д-р Русева отговаря на всички изисквания за “доцент” посочени в Правилника за развитие на академичния състав в Медицински университет – Плевен.

Като израз на комплексната ми оценка считам, че д-р Боряна Русева притежава необходимото образование, квалификация, педагогически опит и подготовка, както и академични качества по номенклатурната специалност на обявения конкурс и преценявам, че отговаря на критериите за академичната длъжност “доцент”.

Убедено предлагам на членовете на уважаемото Научно жури да избере за “доцент” д-р Боряна Крумова Русева, д.м. по научната специалност “Физиология на животните и човека” (01.06.17) за нуждите на Сектор физиология при Катедрата по физиология и патофизиология на Медицински университет – Плевен.

15.11.2012 г.
гр. Варна

Рецензент:

Проф. д-р Негрин Н. Негрев, д.м.н.